

▲ Οικονομία: Γυναικεία επιχειρηματικότητα και αγορά εργασίας στη Μεσσηνία

Έκθεση της DATA RC καταγράφει χαμηλό ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ από τη μελέτη της διαχρονικής πορείας του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ προκύπτει μεγάλη απόκλιση, τόσο της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όσο και του Νομού Μεσσηνίας, από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Συγκεκριμένα, σε κάθε κάτοικο του Νομού Μεσσηνίας αντιστοιχεί μόλις το 66% του μέσου Ευρωπαϊκού κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ. Επιπλέον δεν εμφανίζεται κάποια σταθερή τάση σύγκλισης στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, ενώ με τη δημοσιοποίηση των αντίστοιχων στοιχείων της περιόδου 2010-2011 αναμένεται να αποτυπωθεί περαιτέρω απόκλιση του κ.κ. ΑΕΠ του νομού, κατ' αναλογία με την αντίστοιχη απόκλιση του κ.κ. ΑΕΠ της χώρας (όπως παρουσιάζεται στο γράφημα 1).

Υφιστάμενη κατάσταση, προβλήματα και προοπτικές

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι σε περιοχές με μεγάλη συγκεντρωση βιομηχανικών ή τουριστικών μονάδων, το κ.κ. ΑΕΠ τείνει να υπερεκτιμά την πραγματική οικονομική κατάσταση των κατοίκων. Από την άλλη πλευρά, το πραγματικό εισόδημα των κατοίκων αγροτικών περιοχών συνήθως υποεκτιμάται, καθώς δεν λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως η αυξημένη ιδιοκαταίκηση και ιδιοκατανάλωση (π.χ. ιδιοκατανάλωση αγροτικών προϊόντων, χρήση επαγγελματικού οχήματος από το νοικοκυριό κ.λπ.). Παρ' όλα αυτά η Μεσσηνία υστερεί σημαντικά σε επίπεδο ανάπτυξης σε σχέση, τόσο με την περιφέρεια και τη χώρα όσο και με την Ε.Ε.

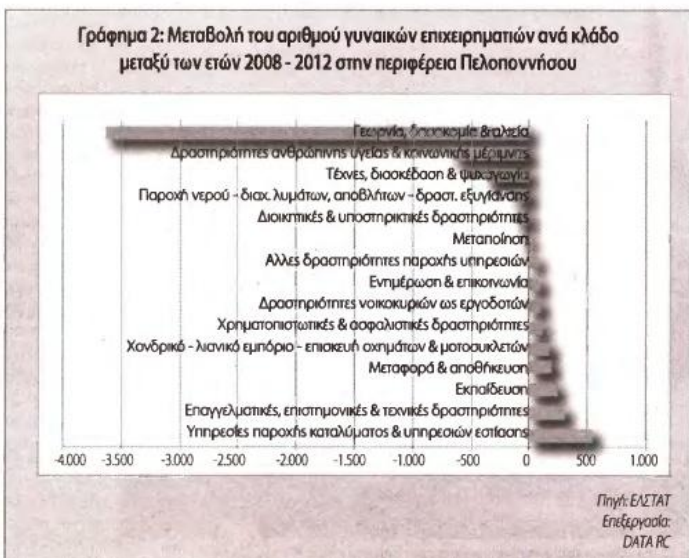
Η χαμηλή παραγωγικότητα είναι ένα από τα διαχρονικά προβλήματα του Νομού Μεσσηνίας, η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα γνωστά διαρθρωτικά προβλήματα του πρωτογενή τομέα (μικρές και κατακεραματισμένες κτήσεις, ξεπερασμένες μέθοδοι παραγωγής, χαμηλή προστιθέμενη αξία κ.λπ.).

Βασικά οικονομικά μεγέθη και δείκτες:
Με κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (κ.κ. ΑΕΠ) 14,4 χιλ. €, το 2009, ο νομός Μεσσηνίας κατατάσσεται 37ος, μεταξύ των νομών της χώρας, με 70,3% του μέσου κ.κ. ΑΕΠ της χώρας. Με διπλωθέν εισόδημα 14,2 χιλ. € ανά φορολογούμενο το 2010, οι φορολογούμενοι πλήρωσαν, κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 1.023 ευρώ, έναντι μέσου όρου χώρας 1.583 ευρώ. Σε αυτόν αναλογεί το 1% του παραγόμενου ΑΕΠ στη χώρα, το 1,5% των φορο-

Βασικά μεγέθη και δείκτες του Νομού Μεσσηνίας	Έτος αναφοράς	Νομός Μεσσηνίας	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους νομούς της χώρας
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2009	14,4 χιλ. ευρώ	20,5	37ος
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2012	10,7 χιλ. ευρώ	14	20ος
Δηλωθέν εισόδημα ανά φορολογούμενο	2010	14,2 χιλ. ευρώ	17,6	33ος
Φόρος εισοδήματος ανά φορολογούμενο	2010	1,0 χιλ. ευρώ	1,6	24ος
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2009	1,0%		18ος
Φορολογούμενοι	2010	1,5%		11ος
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα	2010	1,2%		16ος
Φόρος εισοδήματος φ.π.	2010	0,9%		15ος
Αποταμιευτικές καταθέσεις	2012	1,2%		10ος

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τράπεζα της Ελλάδος, Υπουργείο Οικονομικών • Επεξεργασία: DATA RC

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Επεξεργασία: DATA RC

λογουμένων, το 1,2% του διπλωθέντος εισοδήματος της χώρας, το 0,9% του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και το 1,2% των αποταμιευτικών καταθέσεων (πίνακας).

Γυναικεία επιχειρηματικότητα και αγορά εργασίας:

Ένα διαχρονικό πρόβλημα του Νομού Μεσσηνίας είναι το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και στην απασχόληση. Γενικότερα, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου μόλις το 41,2% των γυναικών άνω των 15 ετών είναι οικονομικά ενεργές, ενώ το υπόλοιπο 58,8% απέχει από την αγορά εργασίας. Επίσης, μόλις το 30,6% των γυναικών άνω των 15 απασχολείται, ενώ το 69,4% είναι άνεργες ή μη οικονομικά ενεργές.

Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια (2008-2012) λόγω και της οικονομικής κρίσης, έχει αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε από το 7,1% το Β' τρίμηνο του 2008 στο 19,9% το Β' τρίμηνο του 2012. Ειδικά το ποσοστό ανεργίας των γυναικών έχει αυξηθεί από το 11,3% το 2008 στο 25,8% το 2012.

Η προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, αξιοποιώντας πραγματικές επιχειρηματικές ευκαιρίες με δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων, αποτελεί μια πρόκληση για το Νομό Μεσσηνίας με στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ευρύτερη ενσωμάτωση των γυναικών στην τοπική αγορά εργασίας.

Ο αριθμός των γυναικών επιχειρηματιών (αυτοαπασχολούμενες με ή χωρίς προσωπικό) στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σημείωσε αύξηση κατά 12% μεταξύ των ετών 2008-2010 καθώς η αυτοαπασχόληση αποτέλεσε μία αναγκαστική διέξοδο λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης. Ωστόσο, ένα σημαντικό ποσοστό της επιχειρηματικής δραστηριότητας των γυναικών αποδείχτηκε μη βιώσιμο στη συνέχεια. Έτσι, τα επόμενα δύο χρόνια (2011-2012) σημειώθηκε σημαντική μείωση των γυναικών επιχειρηματιών η οποία έφτασε θεωρητικά στο -19,8%, σε σχέση με το 2010.

Εξετάζοντας τις μεταβολές της γυναικείας επιχειρηματικότητας ανά κλάδο την περίοδο 2008-2012 παρατηρούμε μια μετατόπιση από παραδοσιακές ενασχολήσεις κυρίως του πρωτογενή τομέα, προς κλάδους όπως οι μεταφορές, η εκπαίδευση, οι επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες και ο τουρισμός (γράφημα 2).

Παρ' όλα αυτά ο πρωτογενής τομέας εξακολουθεί να συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών επιχειρηματιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου (58,3% το 2012 από 64% το 2008).

Επιπλέον, το 63,4% των γυναικών επιχειρηματιών της Περιφέρειας είναι άνω των 45 ετών, ενώ το 46,6% έχει απολυτήριο γυμνασίου ή χαμηλότερο εκπαίδευτικό επίπεδο.

Από τα παραπάνω προκύπτει η ανάγκη ανανέωσης του γυναικείου επιχειρηματικού δυναμικού της Περιφέρειας Πελοποννήσου και του Νομού Μεσσηνίας, με προσέλκυση νέων επιχειρηματιών, αλλά και αναπροσανατολισμό της υφιστάμενης γυναικείας επιχειρηματικότητας με στροφή σε σύγχρονες και αποδοτικές δραστηριότητες. Απαραίτητη είναι η κινητοποίηση των ίδιων των γυναικών επιχειρηματιών καθώς και η υλοποίηση δράσεων κατάρτισης για την προσαρμογή (υφιστάμενων και νέων επιχειρηματιών) στα σύγχρονα δεδομένα της αγοράς εργασίας.

Οι αναπτυξιακές δυνατότητες της Μεσσηνίας είναι σημαντικές και συνδέονται με:

- την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων, μέσω σύγχρονων μεθόδων τυποποίησης, μεταποίησης και προώθησης,
- την ανάδειξη της διεθνούς «ταυτότητας» του νομού με κύριες προωθητικές ενέργειες την προώθηση της δημοσιότητας και προώθησης,
- την ανάπτυξη του τουρισμού σε συνδυασμό με την προστασία των οικοσυστημάτων, ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλους, σύνδεση με τοπικά προϊόντα, ανάπτυξη αγροτουριστικών, αθλητικών, περιηγητικών κ.λπ. δραστηριοτήτων, καθώς και την αξιοποίηση δικτύων θεματικών τουριστικών διαδρομών.

Η DATA RESEARCH AND CONSULTING AE (DATA RC) λειτουργεί από το 1994, παρέχοντας υπηρεσίες έρευνας αγοράς, marketing, call center, οικονομικών μελετών, μελετών αγοράς εργασίας και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε το www.datarc.gr

Το κ.κ. ΑΕΠ σε ΜΑΔ είναι μία τεχνική μονάδα που χρησιμοποιείται για τη σύγκριση του κ.κ. ΑΕΠ μεταξύ διαφορετικών χωρών, εξαλείφοντας την επίδραση των διαφορετικών επιπέδων τιμών ανά χώρα.